

LO GERONÉS

PERIÒDICH DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona. 1 pesseta trimestre
Fora... 1.25 id. id.
Estranger. 1.50 id. id.
Un número 10 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals
De tots los llibres, folletos, etc. que s' remetin a la Redacció, se n' donarà compte en lo Setmanar.

Any VI.

Dissapte 15 de Juliol de 1899

Núm. 261.

Lo Dret Civil Geroní. - Cartas Obertas (1)

Srs. D. Joan de D. Trias y Guro y D. Marián Bassols.

IV.

Senyors de nostra més afectuosa consideració: lo segon punt y molt extés prejudici, completament infundat y sense base com tindrem ara ocasió de veure, que especialisavam en nostra primera epistola, es el de que, si bé es un fet la existencia d' un dret geroní no hi han sufficients materials pera comprendre son esperit y estructura interna, son alcans y valer positiu, no trovantse estudis fets sobre d' ell pera poguer conèixer son contingut y reconstituirlo en tot son esperit y eficacia, tal com s' aplica en las diversas encontradas del Bisbat geroní.

Res tan poch cert com semblant suposició. Sense que pretenguem afirmar hagi sigut objecte de conciensuts estudis com el de Tortosa, ni que s' hagi fet una edició oficial de las costums escrites de la Diócesis, ni de las variants municipals y locals, n' obsta pera que ls materials existents, que s' han anat aplegant tant respecte al contingut del cos de las costums, com al analisis, estudi d' ellas y de las institucions locals, sian més que sufficients y abundants pera conèixer ben bé y clarament la totalitat del dret consuetudinari geroní.

En aquesta carta nos concretarem a puntualisar los que han arribat fins a nostre coneixement, ensemps que a separalar los datos contributius al estudi de las institucions juridicas del dret privat nostre.

Ab las lleugeres indicacions bibliograficas y bibliofilas que seguixen y ab la cita dels llocs principals hon hi ha que acudir pera conèixer nostre dret, es de creure que la Comissió tindrà facilitats d' aprofitarse d' alguns dels materials esmentats.

Avans que cap altre, devem ressenyar, com a text principal, per esser lo més important de las Costums escrites de Gerona y son Bisbat, lo ben conservat M. S. guardat en la Biblioteca Provincial y Universitaria de Barcelona. Es un trevall M. S. del segle XV (2) y se 'l creu original ó al menos corregit del propi Mieres pels apostillats que conté. Ve titolat aquest quadern «CONSUETUDINES EPISCOPATUS GERUNDENSIS que actenus observari consueverunt veluti leges patrie et municipales. Per Thomas Mieres Decretis Licentiatum qui dicta civitate originem duxit recopilata et in ordinem redacta, anno domini: 1439.» Per siguer l' exemplar més a mà que té la Comissió y conceptuarlo lo més autèntich dels que s' conservan es indubtable deu esser y a no dubtar sera lo quin fixaran los ulls, los individus de la Codificadora catalana. En la propia ciutat de Barcelona, si bé de propietat particular, existeix una còpia del M. S. d' en Mieres y lo posseheix lo distingit juriconsult y erudit historiògraf, En Joseph Pella y Forgas, lo qui cita algunas de las rúbriques feudals en una de sas notables obras históricas com se dirá més endavant.

En nostra ciutat existeixen alguns exemplars MM. SS. un es de notar per son aspecte practich. Nos referim al que possehia lo plorat Degà del Collegi y sabi juriconsult Dr. D. Manel Viñas qui ja l' hereta de son pare donant, (1) lo quin en vida de son propietari haviam fulle-

jat varias vegadas aprofitantnos d' algunas de sas rúbriques. Es probable sia un extracte del de Barcelona donchs se corresponen exactament las rúbriques y capitols d' un ab altre y oferix com a interès practich lo introduhit sens dupte per la Curia de Gerona ó sia l' ferse constar las costums derogadas, (allavors, ó sia en lo primer ters del actual segle), trovantse tot sovint lo número de la rúbrica y aquesta en blanc ó sense epigrafe ab las paraulas, *abuit, nullius usus, obsoletæ, abierunt, desit, inusitata* (1). No hi ha dupte que tal exemplar, referintse al de Barcelona segons se despren del prólech, fou fet per advocats ó juriconsults de Gerona y per en Mieres que las concordà, essent en una paraula las practicas observadas en el foro. Actualment obra en nostre poder, gracias a la amabilitat suma dels hereus del difunt Degà del nostre Collegi, a quins desde estas planas nos complavem en repetirlosi nostre agrahiment per sa deferencia y per la finesa que han tingut ab nosaltres, fentnos merce de tant prehuat exemplar. Exemplar que oferirem a la Comissió si es que més endavant no 'ns decidim a donarlo a la estampa com es nostre propòsit, dada la interessant y utilissima actualitat que té en los presents moments.

Tenim noticia d' un altre exemplar de las *Consuetudines* pertanyent al referit Dr. Viñas, del segle XVIII, lo qual no hem pogut dar ab ell, y era una còpia fidel del de la Universitaria, no oferint la particularitat del anterior de tenir indicadas las rúbriques en desús (2). Per últim tenim entés que altre exemplar se conserva en la Biblioteca del Palau Episcopal d' aquesta ciutat portant per nom «*Usantia in consuetudines Civitatis et Diocesis Gerundæ.*»

Ademés d' aquets exemplars son coneguts los MM. SS. de la Biblioteca Reyval y de S. Llorens del Escorial. Lo existent en la Biblioteca dels Reys d' Espanya a Madrid te per titol *Constitutiones consuetudinesque diocesis Gerundensis feudales et parochiales, delibata de J. JCC. Guillelmo Cabanilles, Didaco de Spira, Petro Albert, Guiberto Folcardo, Petro Bisania et Arnaldo Soler y se trova catalogat baix las indicacions f. l. s. 15, R. 96. (3). *Consuetudines diocesis Gerundensis* es el titol del conservat en la Biblioteca Escorialense, estant registrat dit M. S., IV. a. 22.*

No deuen ser eixos sols los exemplars que s' coneixen de las costums escrites y compiladas pel juriconsult geroní y conseller d' Alfons V. Com a obra d' aplicació practica en el Foro y d' observancia en els Tribunals, forsosament devia d' abundar molt y estar bastant escampada entre 'ls curials del Bisbat, aixis que, no es ocios lo suposar que restin encara escampats diversos M. SS. de las mateixas costums en diversos llocs de la nostra provincia histórica. No seria estrany que V. V. aixis com los demés individus de la Comissió lingüessin esment d' alguna altre individualitat de las propias consuetuts.

Nosaltres, de més a més, tenim la creencia, no sens fonament, que entre los papers y MM. SS. de la Reyval Academia de Bonas Lletres de Barcelona, hi deu haver quelcom respecte a nostras costums escrites. Fundem nostra aseveració en el fet de citarse, entre varis monuments legals de Catalunya, las nostras costums civils propositant llur impressió, en la comunicació dirigida per aquella docta corporació a la Diputació provincial barcelonina de fetxa 29 de Desembre de 1880 que l' havia consultat sobre 'l particular encarregantla de la direcció de la publicació de las fonts legals del Dret de Catalunya. Tinguent entés per últim que també hi ha alguna cosa sobre dret geroní en la Biblioteca Nacional de Paris.

Com a trevalls, memorias y apuntacions sobre lo nostre

(1) Son en ell notadas com a derogadas las rúbriques següents: 3.º, 5.º, 6.º, 7.º, 8.º, 13.º, 18.º, 27.º, 28.º, 32.º, 34.º, 35.º, 46.º, 49.º, 50.º, 51.º, 52.º, 59.º, 60.º, 61.º, 64.º, 68.º, 69.º, 70.º y 71.º

(2) Era un quadern M. SS. en folio de 47 páginas, continguent 71 rúbriques d' En Mieres, adonats ab notas y citas d' autors y seguit d' un indice alfabètic. Comença ab el titol de: *Consuetudines Episcopatus Gerundensis que actenus A. observari consueverunt veluti leges patrie et Municipales B. Per Thomas Mieres recopilata anno 1439.* - Acaba: *Finiant predictæ Consuetudines. Lous Deo.*

(3) Citat per Torres Amat, creyent nosaltres qu' es un mateix ab el que esmenta en la página 688 de sas *Memorias* ab lo titol de «*Nombres de varios juriscosultos antiguos catalanes y tratado de los feudos eclesiasticos del Obispado de Gerona etc. etc.*» B. 96. Donchs li correspon igual letra y número de estanteria.

dret, poden citarse uns articles deguts a la elegant y castissa ploma del citat Dr. Viñas publicats en el primer any de *La Revista de Gerona* en los que copia las més notables rúbriques de son M. S. fent un elogi d' ellas com se mereixen, axis com del mateix autor pot senyalarse lo notable Discurs pronunciat per dit juriconsult en la *Económica d' Amichs del Pais* en 7 Febrer de 1881 (1). Parlan de nostras costums encara que somerament los senyors Brocá y Amell en sa obra didáctica, (2) l' actual Sr. Ministre de Gracia y Justicia y estimat mestre de tots Dr. Durán y Bas en sa celebrada *Memoria acerca de las Instituciones del Derecho de Civil de Cataluña*, (3) l' Sr. Oliver (Benvingut) en sa notable *Historia del Derecho Civil de Cataluña, Valencia y Mallorca*, (4) y Pella y Forgas, en sa renomada *Historia del Ampurdán*, (5) y aquet ab lo Sr. Coroleu en sa important obra *Las Cortes Catalanas*.

Dels autors antics ó Doctors de la *prudencia* catalana, s' ocupan d' ell, Fontanella, Mieres, Cáncer, Solsona y sobretot Socarrats, aixis com lo juriconsult bisbalench Romaguera en sas *Synodales Gerundenses*, essent los que parlan més de nostras costums analisantlas y comentantlas.

També s' han publicat diversos articles sobre especialitats juridicas geroninas en revistas professionals y científicas ja de Catalunya ja de fora d' ella, axis com del estranger (6), deguts alguns als Srs. Pella y Forgas, Rahola y Heras de Puig y altres que no recordem ara, en aquets moments.

Per últim se troban datos abundants sobre ellas en l' Arxiu Municipal, en quins llibres de privilegis s' hi contenen los diplomas que ab anterioritat hem fet menció; y, més que tot, en el Arxiu de protocols notariais de Gerona, veritable arsenal del dret consuetudinari popular, en quins apergaminats manuals poden estudiarse pas a pas la extensió y propagació de nostras especialitats juridicas y variants del dret privat com lo *tantumdem*, la igualtat dels hens nupcials, l' aixobar del home casat ab pubilla, y altres de diversa índole; capir lo desenrollu que han anat prenent ab el temps, sa difusió ó la disminució de las desusadas, y demés vicisituds que han seguit en lo ciclo de la activitat biológica, que, per estar la fe publica ab contacte tan intim ab el poble que contracta y otorga actes juridichs es ahont més fidelment quedan retratadas estojantse allí tota la riquesa de las fonts consuetudinarias.

A propòsit d' aixó devem recomanar, perque s' un excellent recull de materials pera las costums modernas no escrites, lo resum recopilat pels Srs. Rabassa, Coroleu y Puig Samper fet per encàrrech del Collegi Notarial del Territori, en que s' estudian las de tot Catalunya y molt especialment las de Gerona, per ser aquí ahont se serva ab més puresa lo dret consuetudinari.

Sobre costums modernas, urbanas y rústicas, la obra ja referida del Sr. Muxach proporciona bons datos y aclaracions.

Ab relació a las costums que venen practicantse desde temps immemorials en los mercats setmanals d' aquesta ciutat, qual importancia es ben notoria donchs segons datos autorisats passen de deu mil los contractes de compra y venda y permuta que s' celebran anyalment, també s' ha escrit alguna cosa en revistas y en periòdichs (7). Pel estudi de las

(1) Gerona. Imp. Pablo Puigblanquer. 1881.

(2) Instit. del Derecho Civil Catalán. 2.ª edició. Barcelona. 1886. (tom I págs. 54, 55, 57, 120, 313, 352 y 353, y tom II planas 54, 308, 310 y 312.)

(3) Barcelona. Imp. de la Casa Caridad. 1883. (Introd. plana LXXVIII. Memor. pag. 28, 66, 68, 131 y 157. Articulat; art. LXXVIII. LXXXI, LXXXVIII, LXXXIX y CLXXII.)

(4) Madrid, 1879 y sgts. (Tom. I pag. 283 y tomo III plana 12 nota.)

(5) Imp. Tasso, 1889 (plana 651.)

(6) Per exemple en la *Revue de langues latines.*

(7) En lo dia 20 Novembre de 1889 aparegué en lo *Diario de Gerona* un ben escrit article ab lo titol de *Organización de nuestros mercados*, que atribuhim al seu Director, en lo quin després de ferse constar la existencia d' aquestas costums tradicionals tot defensant sa conservació per l' utilitat que prestan y pel foment de la riquesa del país, s' aboga per sa reglamentació propositant l' establiment d' un registre dels contractes verificats pera darishi més autenticitat y evitar discrepancias entre las parts contractants, ab qual criteri estem del tot conformes. Y encare que insignificant, l' autor d' aquestes rúbriques, publica en *La Renaixensa* tres ó quatre anys una correspondencia desde aquesta ciutat explicantla naturalesa de semblants típicas costums.

(1) En el final de la ratlla 23, col. 1.ª, 2.ª plana del n.º anterior, los castixes se menjaren una ratlla que 'ls lectors del periòdich en son bon criteri degueren suplir. Devia afegirse després d' especialitats «que n' ell se contenen ab respecte als testaments y sobretot en quan etc.» Cada cosa en son lloch.

(2) Es un tomo en folio de 177 páginas, molts en blanc, di. En rúbriques y capitols. En carta que tenim a la vista del diligenciat é il·lustrat Bibliotecari D. Plàcid Aguiló se 'ns diu que ab el titol «l' cita Torres Amat no s' trova en la Biblioteca, ni tampoch tal esmenta lo Sr. Coroleu en sas obras. Del fons del cor li remetem los datos que n' ha suministat sobre lo M. S. de la Biblioteca Universitaria.

(3) Es un quadern en 4.º de 51 planas que porta lo següent: «*Compilatio Gerundensium consuetudinum. Ex Thomas Mieres. Prætermissis antiquis. Redacta, anno 1821.*» Després ve un *prolegomenum*, y lo text de las costums, acaba ab las paraulas: *Finis huiusmodi. Admès d' un «Índice dels títols de las rúbriques de estas costums.»* Conté també lo quadern algunas gloses en forma de notícies marginals, essent citas d' autors ó concordancias legals.

costums marítims además del treball del Sr. Rahola citat en carta anterior es de repelir la ja meritada Memoria de D. Pere Estasen ó discurs d'ingrés a l'Academia de Llegislació y Jurisprudencia de Barcelona (1), qu' es un treball complet sobre la materia, abessant las practicas desde la ciutat d' Amilcar fins al Cap Cervera.

Respecte al dret municipal de las localitats que 'n disfrutan de la provincia, al igual de lo que han dit de las escritas sobre la Royal Academia de Bonas Llettras, podem ferho extensiu ab respecte á las de Besalú, Vall d' Amer y Vall de Ribas, (2) ja que axis mateix apareixen en la llista de la propia Academia, per lo que no es improbable que algún material se guardi en ella quan se proposa llur impressió y sa edició á la pública llum.

De Besalú ne dona noticias molt breus, tractant molt lleugerament de son dret, lo Sr. Monsalvatje (3). De la llegislació de Perelada bona idea s' en pot formar y fins restituir en part sas especialitats jurídicas ab l' apéndix que hi destina lo Sr. Pella y Forgas en sa avans referida *Historia del Ampurdán* (4), y en un M. S. existent en la Biblioteca del Palau dels Srs. Comtes de Peralada qu' es un extracte del célebre *Llibre de la Cadena* de Peralada que 's guardava fermat ab una cadena en la casa comunal ó del consell. Y de la de Castelló d' Ampurias dona molta llum en quant á sas costums de caràcter privat, además de la propia obra del Sr. Pella (5), un códich M. S. existent en el Arxiu Municipal de Barcelona en el qual podria fixarshi la Comissió é hi trovaria certas especialitats sobre servituts rústicas y urbanas, y mellor encare en la obra sobre aquét códich feta, intitulada «Ordinacions y Bans del Comtat d' Ampurias» per D. Andreu Balaguer y Merino (6) aixís com d' algún vestigi en las «Ordinacions inéditas del Comtat d' Ampurias en el segle XVI» del Sr. Botet y Sisó. (7) Sent en totes aquestas localitats una abundant deu de datos y materials los Arxius de protocols dintre de llurs comarcas.

Ab tals materials es obvi y evident, que pot estudiarse á conciencia lo dret geroní, escrit y no escrit, general y local, reconstituirlo per fer sa síntesis completa y d' ella extraurem lo que en concepte de la Comissió se pugui fer lloch, no petit en nostre concepte, dintre l' Apéndix en projecte; poguentse dirigir al Col·legi d' Advocats, als Notaris de Gerona y comarcas avants ditas y demés entitats y corporacions de la provincia que 's preocupan de son interès moral y de sa cultura intelectual, que no duptem respondrien plenament á sa consulta si no 's cregués aquella ab prou llums ni bastants materials, quals entitats donat son amor al país contribuirían ab tots sos coneixements y bona voluntat informant ensemmps á la Comissió respecte al alcans, extensió y vigencia de molts d' aquets elements de dret, aixís com de las novissimas costums actuals en us en la vida jurídica del poble.

Nosaltres opiném que son prou los citats pera desentranar completament lo dret geroní y llur caràcter d' especialitat, quin dret está en bona part en vigor en la actualitat present, com veurém en la próxima que seguirá.

Mestrestant tenim lo gust de repetirnos ab tot respecte de V. V. S. S. q. b. l. m.,

JOAN BTA. TORROELLA.

COM SEMPRES

A cop calent, en aquells dies tristos en que Espanya se feu càrrech de la seva impotencia y una pau humiliant fou lo fruyt de las passades arrogancies y d' una llarga vida de disbauxa y de desgavell; lo sentiment públich, la conciencia general, se va somoure y redressar acusant als partits polítichs, als homes que sols de politica s' ocupan, de ser la causa próxima y primordial de las seves desgracies, los fautors de tanta desorganización, de tant rebaxament y de tanta vergonya.

Per tot entitats y corporacions de gran significació expressaren obertament lo seu desitg de que 's cambiessen los vells motllos de la politica espanyola, de que s' arraconessen per gastats, inútils y perjudicials los homes ànima y nus de les banderies que ab pretext de governarla havien explotat Espanya, fent de la possessió del poder una mina inestroncable pera la satisfacció de tots los seus apetits y de totes las seves concupiscencies. Cambres de comers, Societats agricolas, Lligues de productors y de contribuents, tots los que representan ó haurian de representar forces vives, en una paraula, s' acoblaren, se reuniren pera declarar quina era la seva voluntat, quin lo seu programa en lo que respecta á la governació del país.

Y tots coincideren en alguns punts capitals: en demanar que no 's fessin mal bé los diners de la nació y que s' empleessin en profit y ventatja d' aquesta; en reclamar trascendentals reformes administratives, basades en la més ample dessentralisació y fins en la autonomia económica y administrativa de les regions, que permetessen fer grans economies en los pressupostos del Estat, y reduhir á sos deguts límits l' innombrable personal que cobra pera no fer res ó pera sostindre un expedienteix que tot ho paralisa, que cohibeix totes les iniciatives y que res resol be y oportunament; en exigir que Espanya visqués com una nació pobre, renunciánt a tot somni d' expansió de la seva soberania y á tota pretensió de dominar sobre altres pobles, disminuhint les seves forces públiques de mar y terra fins á lo extrictament necessari pera la seva defensa; en que 's favorís la afició al treball y l' desenrotll de la cultura general, allunyant de la política y dels càrrechs públichs al nuvol espés de famolenchs qu' avuy per avuy hi buscan é hi troban lo modo de viure ab l' esquena dreia sens haver d' afanyar lo pa que menjan ab cap fatiga corporal ni intelectual; y, per últim, en que urgia destruhir fins a les seves arrels la preponderancia dels polítichs y dels partits que ab los seus actes, ab la seva conducta, havien demostrat que no servien pera aquesta missió regeneradora, y revivar la opinió pública, los interessos y l' modo de pensar de la generalitat, llibertant al país de les espesses malles ab que l' tenen agarrotat los polítichs, per medi d' una organizació que arreuca desde dalt de tot del Govern, ab les seves autoritats de partit, los seus Ajuntaments y Diputacions de partit, los seus magistrats y jutjes subjectes als partits, y ls seus cacichs, com a genuins reguladors de tota la vida nacional, dispensadors de favors als amichs, flagell dels enemichs, àrbitres de la rahó y de la justicia, font quasi única de la representació parlamentaria y puntals los més fermes y més fidels de la oligarquía centralista que 'ns ha portat allá ahont som.

Semblava, donchs, que l' país s' havia despertat de debó, que coneguent sos mals y la causa d' ells estava resolt a evitarlos y a combatrerla en lo pervindre.

Per un moment, los prohoms polítichs y ls partits entonaren lo *mea culpa*, no encertaren a desempellagarse de la animadversió general que l' seu descrédit havia produhit; pero al tractarse d' emprendre la nova via, de portar a la práctica los programes que 's deyen regeneradors, no s' avingueren a que 's prescindís d' ells, no s' resignaren al ostracisme y a renunciar a la possessió y usdefruyt del poder, presentantse ells com los únichs capassos de dur a bon terme la difícil tasca, y negant a qui no fossen ells inteligencia, capacitat y no sabém també si voluntat pera realisarla.

Los interessos creats, l' orgull de classes, los conveniencies de determinades institucions, tot ho remogueren y exarcebaren, y la victoria, lo triomf, fou per ells. Aparentaren ser més forts y guanyaren.

¿Quines han sigut les conseqüencies?

Les exposarém en un altre article.

J. B. y S.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT. — Sessió del 5 Juliol. — (2.ª convocatoria.) Reunits 19 concejals baix la presidencia del Alcalde Sr. Catalá, se procedí després d' aprobada la acta de la sessió anterior a la elecció de comissions, quedant constituïdas en la forma següent:

Governació: — Sres. Puig de Marçillo, Pallí, Carreras, Pla y Boxa. (Tingué de ferse sorteig per resultar empatada la elecció de cada hu d' ells.)

Hisenda: — Sres. Ciurana, Figueras, Gimbernat, Estech y Portas (los tres primers per 20 vots, los dos últims per sorteig.)
Foment: — Sres. Garriga, Mundet, Canet, Tor, Pol y Catalá (los 4 primers 20 vots, l' últim per sorteig.)

Central: — Sres. Bassols, Casals, Bonmatí, Garriga y Tolona (per 20 vots cada un.)

Se doná compte dels nomenaments de Arcaldes de barri. Fou nomenat lo Sr. Figueras pera vocal de la Junta provincial d' Instrucció pública.

Sessió del 12 de Juliol. — (2.ª convocatoria.) — Reunits 19 concejals baix la presidencia del Alcalde Sr. Catalá, prengueren los següents acorts:

Aprobar la acta de la sessió anterior

Se llegí la R. O. nomenant Alcalde a D. Manel Catalá.

Se procedí a la elecció de càrrechs, que doná lo següent resultat:

1.er tinent: Don Vicens Carreras, 10 vots; D. Narcís Puig, 9;

D. Narcís Figueras, 1

2.er tinent: D. Narcís Puig, 10; D. Luis Bassols, 9

3.er tinent: D. Agustí Garriga, 10; D. Ignaci Tor, 9

4.er tinent: D. Joseph Estech, 11; D. Jaume Casals, 9.

Se concediren dos mesos de llicencia al Srs. Pol y Puig.

Ha mort a Recasens ahont havia anat pera la inauguració de las obres de reconstrucció del vetust y antiquíssim Castell de Rocaberti, situat com guayta del Pirineu en aquells afrans, la virtuosissima y nobilissima Senyora Comtesa de Perelada y de Zavallá, representant última de una casa de las més nobles y antigas de Catalunya, quina noblesa

anua fins á la reconquesta catalana, y vé desde 'ls temps del gloriós Carlemany, d' una familia que tants varons ilustres ha donat á la Patria y á la Iglesia, axis com a las armas y á las llettras.

Dita egregia Senyora era la providencia d' aquellas encontradas; y la protecció de tota la comarca. Sols un any que havia entrat en l' administració y domini de las propietats del Comtat per mort de son ilustre germá y ab aquet havia aumentat las caritats, fundacions y subvencions que ab tanta llarguesa concedían los membres de aquella familia. Las caritats que empleava en socorrer necessitats passavan de deu mil duros cada any. podentse dir que era la personificació de la caritat, essent entusiasta protectora del Art en totes sas manifestacions. Contribuhia á la restauració de S. Pere de Camprodón, y tenim entés que projectava arreglar y restaurar una capella de nostra Seu, ahont hi ha enterrat un dels Rocabertis.

No cal dir quin dol haurá deixat sa mort en aquella part del Alt Ampurdá, y quin vuyt haurá quedat tant difícil d' ocupar. En los funerals celebrats en la Capella del palau comtal de Perelada se veje ben bé palesament al veure rodolar las llágrimas als ulls de tots los vehins. Hi assistiren més de sexanta rectors de l' Ampurdá, y vehins de pobles molt lluny de l' encontrada desitjoses de rendir l' últim tribut á la protectora dels desvalguts.

Deu la tinga en la gloria á tan cristiana y noble senyora, y que 'ls hereus que han d' entrar en la possessió de la herencia la tingan per espill. Aixís sia!

— S' ha constituït una Agrupació catalanista a Montserrat de Montserrat.

— Hem rebut alguns números de *La Opinió Catalana*, que veu la llum á la Habana. Aghrim la visita del simpatic company y ab gust dexem establert lo cambi.

— Varios socis del «Centre Catalanista» d' aquesta ciutat tenen projectada en los dias 23, 24 y 25 d' aquest mes una excursió a Ripoll, Ribas, Nuriá y Puigmal. Las personas que vulguin agregarse á dita excursió poden deixar sos noms en la Secretaria del Centre per tot lo dia 21.

— Sumament animada s' veje lo prop passat diumenge la vehina població de Sarriá ab motiu dels festeigs que, pera solemnisar la inauguració del centre recreatiu *La Unión*, tingueren lloch en sos locals y en la gran plassa del poble, ahont dugas orquestas hi tocaren sardanas tota la tarde.

— Hem rebut una atenta comunicació, firmada per don Salvador Cabeza, president de la *Lliga Gallega de Santiago*, participantnos que l' dia primer de Juny últim va quedar constituïda dita Lliga, havent pres possessió la Junta Directiva de la mateixa y acordat dirigirse á les societats que en altres regions se proposan fins consemblants, oferintlosi la seva entusiasta cooperació pera la propanda dels ideals comuns y pera l' triomf dels interessos de les regions, al mateix temps que expressantlashi l' desitg de mantenir ab elles les relacions més germanivoles.

Pot la *Lliga Gallega de Santiago* comptar ab la nostre correspondencia y ab nostre humil concurs, y 'ns felicitem de que elements tant valiosos vingan, cada dia de per tot arréu d' Espanya a aumentar l' estol dels que travellem per la llibertat y la dignitat desconegudes y trepitjades de les nacionalitats que integran la península ibérica.

— Los senyors P. Lliurella y C.^{ia}, amos del establiment para la venda de metxeros *Golden* instalat en la plassa del Oli, núm. 6, han publicat un petit llibret en que 's dona als consumidors totes las noticias que poden interessarlos pera l' us de dits metxeros, ab nota del preus dels matexos y dels seus accessoris, de venda en dita casa.

— Seguint la costum d' alguns anys ensa establerta, lo Museu Provincial d' antiguitats y belles arts, está obert al públich tots los dies feyners, de tres á sis de la tarde, durant los mesos de Juliol, Agost y Setembre.

— Hem rebut los números 7 y 8 de la important revista *La Gynecologia catalana*, primera revista mèdica escrita en llengua catalana, dirigida pel Dr. Queraltó, que com los anteriors, contenen un sumari nutrit y travalls de molt interès.

També hem rebut un opúscul degut á la ploma d' En Joseph Bernad y Durán, fent un estudi crítich del Teatre Catalá en la temporada qu' ha finit. Né parlarém en la secció de llibres rebuts del número próxim.

— S' ha constituït á Barcelona un Club autonomista format quasi exclusivament d' industrials y comerciantes, que 's proposa treballar aprofitant totes las ocasions que 's presentin pera conseguir la autonomia completa de Catalunya.

— Definitivament, demá diumenge arribará la esquadra francesa activa del Mediterrani, manada per l' Almirall Fournier, y composta de més de vint barcos de gran potencia ofensiva y defensiva.

LLIBRES REBUTS

Hem rebut los números 51 y 52 de la notable revista *Butlletí del Centre excursionista de Catalunya*, que contenen lo següent sumari:

Excursió de la Poble de Segur y sa comarca (continuació), per Ceferi Rocafort. — *Ascensió al pic d' Aneto* (Montollet) (continuació), per Manel Font y Toró. — *Crònica*

(1) Barcelona. Imp. Succes. de Ramirez. 1880.
(2) Se parla de la immunitat del pago de lluismes en la Vall de Ribas en la obra de Comes, *Trat. teor. práct. del Arte de Notaria* § 281.
(3) *Not. hist. tom. III, pla. 205 y 206.* Olot. Imp. Bonet.
(4) *Pág. 566 y següents.*
(5) *Hist. del Amp., pla. 564.*
(6) *Llorejada en públich concurs.* Montpeller. 1879.
(7) *Revista de Gerona* (tom. III. 1883.)

del Centre. — Fulletí 6 de L' art religiós en el Rosselló. — Fototípia: Porta de Sant Joan lo Vell, Perpinyá, y Perpinyá: Sant Joan lo Vell, porta exterior. Ascensió al pic d' Aneto (Maladetta) (acabament), per Manel Font y Torné. — Lo priorat de Bon-repós y les pre-tensions de la mitra d' Urgell en 1876, per lo Dr. D. Jaume Pasqual, transcrit, per F. Carreras Candi. — Crónica del Centre. — Fulletí 7 de L' art religiós en el Rosselló. — Fo-totípia: Ruines de Sant Martí de Canigó.

SECCIÓ LITERARIA

Estiuhenca

Com las aurenetas á la tardor, los geronins surten de la capital en busca de la fresca. Praferixen los geronins en general las costas del mar llati: desde Llaná fins á Blanes y Lloret, en totas las pobla-cions trobareu geronins que aspiran la brisa marítima á plens pulmons y que s' deixan més ó menos colrar pel sol. Los geronins que s' quedan, desitjan celebrar ab molt entussiasme las festas de carrer y frecuentar las fonts dels voltans, que be prou hi han paysatges bells y sitis molt pintoreschs.... Pero tornant als estihuejants, los que fan la maleta y se'n van á fora, convè que s' fixin ab l' orografia de la nostra provincia que verdaderament es pródiga y rica en poblacions per anar á passar l' estiu. Y, sepa-rantnos de la costa, volen res més bonich que tots aquells pobles de la Vall de Camprodon y 'ls pobles de Cerdanya? Los barcelonins han descobert aquestos petits paradís y 'ls disfrutan molt de veras. Tot l' hi-vern parlan de las delitosas excursions d' estiu, y així qu' arriba lo Juliol en que la calor apreta y han acabat 'ls examens, prenen bitllet al ferro-carril de Sant Joan y cap á las delitosas terras falta gent. y 's tornan intrépits. La Vall de Ribas y lo Santuari de Nuria son objecte primordial de llur visita, es molt bonich veure una cabalcada de disset ó divuyt mat-xos ab sos cascabels y picarols ab lo cap dret com un ciri, lo guia en front de la expedició, cada peató ab son corresponent matxo, y aquestos ufanosos y alegres considerant que portan á sobre joves entus-siastas y senyoretas de disset y vint anys que, senta-das en sillons clavetajats, lo vel á la cara, la sombrilla á la mà, respiran lo ventet sa y fortificant de montanya ab verdadera delicia, sense denotar en sa cara ni cansanci ni mareig tenintse á dalt del matxo com intrépidas amassonas. Los matxos que portan als papás, com penetrats de sa importancia 's quedan darrera, y lo matxo que solt portar queviures y maleta, va endevant trotant com esperitat com si volgués anunciar l' expedició. Quan arriban á un poble lo fondista ja 's frega las mans, devegadas 's veuhen de dalt de la carena de montanya, distingintse per los tons que produheixen los vestits clars de las senyore-tas en lo vert dels arbres: quan aixó succeheix to-thom vá á buscar las ulleras de campanya.... Y 's veuhen venir, y á mida que van venint creix l' ale-gría entre 'ls estihuejants de la població. Alguns d' aquestos surten á fora á rebre als expedicionaris, y s' estableix un curt diálech entre ells si no son cone-guts, si ho son hi ha cada estreta de má y abrassada que val un imperi. Y tots lo primer qu' anuncian es que tenen molta gana.... Desseguida se van á rentar per treurers la pols del camí, y una vegada fet aixó, se sentan á taula ab verdadera delicia; á postres sol haverhi xampany, haventhi brindis humorístichs ab una dedicatoria al fondista, al guia, als peatons y hasta als matxos. Quan tot s' ha acabat visitan los llochs pintoreschs de la població y si se'n tenen d' entornar cridan al quefe, diguemhi Bartomeu, qu' á montanya 'ls Bartomeus abundan, y l' hi consultan molt gravement quantas horas hi estarán de tornada. Ara ja s' ha donat lo cas que las senyoretas ab son atspetok han arribat al bell cim de Canigó fent tot lo camí á peu: conech á dos senyoretas geroninas qu' han fet l' excursió ab molt d' entussiasme per lo qual las felicito de veras: lo qu' es per mi ja 'ls hi dono la medalla d' or de premi en excursionisme.

Aixó no vol dir que m dongui de menos als qu' optan per las aficions marítimas: á aquells que se'n van á las quatre de la matinada ab las barcas pesca-doras per presenciar la tirada del filat: á aquells que 's remullan en l' aygua salada y d' en tant en tant fan una excursió per la costa amanint quatre bruchs en los s' hi posa la cassola de quina ne surt un arrós fumejant en lo qual los angels hi cantan. A aquells que s' embarcan á las dotze de la nit ab una mar plana com un mirall, embarcant als papás ab tendres donzelletas á quinas, en mitg del cel estrellat y de la luna que riela sobre las aguas, espetan una poesia, una amorosa si pot ser, que ellas escoltan y des-clouhen los llabis per dir: Ay que bonich.... á aques-tos també 'ls hi alabo 'l gust.

Y m descuydava de la nota típica, de la festa ma-jor: de la orquesta, dels envelats, del passeig, de la

bella Ernestina, y la encantadora Nieves, que fan gla-tir lo cor una temporada y potser sempre.... ab aque-llas correspondencias que surten als diaris en las que 's conta que son l' alma mater de las reuniones.... Donchs si, estimat lector, jo també faig la maleta y al ferla 't dessitjo que passis un felis istiu y que 't di-verteixis de tal modo que 't dongui materia per la temporada d' hivern, tant si 't quedas á Gerona com si'n surtes.

F. BOSCH ARMET.

5 Juliol 99.

ESTIU

La espiga 's bresa ufana al cant playvivol que murmura 'l vent, la terra s' engalana de floretas que 's gronxan dolsament.

L' alosa saludant la matinada, desperta riallera al rossinyol, los brots de llessamí, plens de rosada, obren sos calcers als petons del sol.

La roureda murmura historietas, la font sos cants jolius, despertan las pintadas aucelletes abandonant sos nius...

Mes, prop la gloria que l' estiu convida, ve l' hivern malfactor. Y en lloch del bes del sol que dona vida, una tomba de neu cubreix la flor.

MIQUEL DE PALOL.

ÍNTIMA

Si tingués jo una germana com la que té 'l teu germá, de las penas que 'l mon dona si que 'n faria poch cas: puig al rebre de los llavis lo més dols dels cordils, grat plaher se 'm tornaria lo més gros dels desenganys. Si tingués jo una germana com la que té 'l teu germá...

MANEL ROCAMORA.

ANUNCI JUDICIAL

EDICTO

Por el presente y en virtud de lo dispuesto con providencia de esta fecha dictada en méritos de los autos de juicio ejecutivo que sigue D. Juan Espigol y Llorens contra D. Jaime Francesch y Ferrer, se saca á pública subasta por los veinte días de la Ley y se rematará á favor del más beneficioso postor el día veinte y nueve de Julio próximo á las doce de la mañana en el local del Juzgado sito en la Plaza del molino de esta Ciudad y bajo las condiciones que se expresarán, la siguiente finca. Una pieza de tierra parte olivar cultivo, viña é yermo, situa-da en el término de Cadaqués y parage llamado Rech de Palau de cabida setenta y seis áreas, cincuenta y cuatro centiareas, equivalentes á tres vesanas y cincuenta céntimos, que linda por Oriente con los herederos de Agustín Janer, por Mediodía con el torrente de Palau, por Poniente con José Serriana y por Norte con este mismo y Baudilio Busquets. Su valor seiscientos cincuenta pesetas. Para tomar parte en la subasta deberá depositarse prévia-mente en la mesa del Juzgado ó establecimiento destinado al efecto el diez por ciento del tipo de valoración no admitiéndose postura que no cubra las dos terceras partes del valor. Vendrán á cargo del comprador los gastos del remate, otor-gación de escrituras y demás que ocasione el traspaso. Los títulos de propiedad se hallan suplidios por la certifica-ción del Registro, con lo cual deberán conformarse. Se rebajarán del precio el capital del censo y demás cargas perpétuas que afecten á la finca; y Podrán hacerse posturas en calidad de ceder el remate á un tercero. Dado en Gerona á treinta de Junio de mil ochocientos noven-ta y nueve. — Vicente Maria Castellvi. — Por su mandato, José M. Casadevall, Hdo.

Mercat de Gerona del die 8 de Juliol

Especies	Mesures	Pesseles
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	16'50
Mestall	"	15'00
Ordi	"	9'00
Ségol	"	00'00
Civada	"	7'00
Besses	"	13'00
Mill	"	17'00
Panis	"	15'00
Blat de moro	"	12'75
Llobins	"	8'50
Fabes	"	12'75
Fabó	"	14'00
Fassols	"	24'00
Monjetes	"	22'00
Ous	Dotzena	01'45

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

Diumenge 16. — La Mare de Deu del Carme. Lo triomf de la Sta. Creu.
Dilluns 17. — St. Aleix y Sta. Marcelina.
Dimars 18. — St. Frederich: Stes. Sinforosa y Marina.
Dimecres 19. — St. Vicens de Paul: Stes. Justa y Rufina.
Dijous 20. — St. Elias y St. Gregori Emiliá: Stes. Margari-da y Librada.
Divendres 21. — St. Daniel y Sta. Praxedes.
Dissapte 22. — Sta. Marie Magdalena.
Diumenge 23. — Sts. Libori y Apolinar: Sta. Erundina.
Dilluns 24. — Sta. Cristina (de Juni).
Dimars 25. — St. Jaime, Adstol: St. Culgat.
Quaranta Hores.
Dels dies 16 al 22 en la iglesia de l' Hospital; del 23 al 25 en la del Hospici.

Gerona. — Establiment tipogràfic de Pau Torres. Plassa de la Constitució, 3.

ASSOCIACIÓ LITERARIA DE GERONA

CERTÁMEN DE 1899

PREMIS
Un cuadro al oli, original de Muñoz Lucena, donatiu de S. M. la Reina Regent al autor de la mellor composició poética, preferintse en igualtat de mérit la que sia de caràcter històric.
Una obra clàssica (edició de luxe) ofèrta pel señor Go-vernador Civil, D. Joseph Marina, á la poesia castellana ó catalana que cante «la gloriosa jornada de la heroica defen-sa de Gerona contra la invasió francesa».
Un centre de taula de bronze y porcelana, que oferi lo Go-vernador Civil que fou de la provincia D. Ferran Solde-villa, á la mellor poesia aconsonantada que 's tituli La Patria Espanyola y no baxi de sexanta versos; d' ella deurán pre-sentarse dos versions, l' una catalana, l' altre castellana
Dos gerros de cerámica, qu' oferi lo Governador militar que fou de la provincia D. Emili March, al mellor trevall (prosa ó vers) en llengua castellana, sobre «Montjuich de Gerona».
Dos figures de porcelana, qu' oferi lo Governador Civil que fou de la provincia, D. Ferran Alvarez Guijarro, al mel-lor «Estudi sobre la influencia que llinguè clerico en les de-fensas de Gerona de 1808 y 1809».
Una pluma de plata, ofrena del señor Bisbe de la Dió-cessis D. Tomás Sivilla y Gener, al autor de la mellor Mo-nografia històrica sobre la Catedral de Gerona.
Un objecte d' art, donatiu de la Diputació Provincial al autor de la mellor poesia de caràcter històric ó tradicional referent á n' aquesta provincia.
Una medalla de plata, que dona l' Ajuntament de la ciu-tat á la mellor «Monografía d' interès perá la historia de Gerona».
Un exemplar de la obra «I quatri poeti italiani» qu' ofe-ri lo Delegat d' Hisenda que fou D. Protasi G. Solís, al que mellor desenrotlli l' tema «Idea de les dones geronines céle-bres qu' hi ha hagut desde 'ls temps antichs fins als nos-tres dies».
Diploma de soci de mérit de la Societat Económica d' Amichs del pais de Gerona (liure de gastos), ofrena d' aque-sta Societat á la mellor memoria en castellá, d' interès his-tòric ó d' actualitat, referent á agricultura, industria ó com-ers d' aquesta provincia.
Un objecte d' art, regalo de D. Ferran Puig, senador del Regne, á la mellor novela, catalana ó castellana.
Una escribania de cristall, ab safata y adornos d' alumi-ni, donatiu del señor Marqués del Busto, ex-senador per la provincia, á la mellor poesia «A Sant Narcís, Patró de Gerona».
Un objecte d' art, regalo de D. Joaquim M. de Paz, ex-senador, á la mellor «Breu historia de les Societats Econó-miques d' Amichs del Pais fundades á Espanya. Treballs qu' han fet, é influencia de les mateixes en los progressos del benestar general de Catalunya».
Un gerro de bronzo, ofrena de D. Pompeu de Quintana, ex-diputat á Corts, á la mellor «Memoria històrica sobre la ciutat d' Ampuries».
Un paissatge, que dona D. Ferran Puig y Mauri, dipu-tat á Corts, al autor de la mellor «Descripció de costums geronines».
Un objecte d' art, qu' oferi l' ex-diputat á Corts, D. Jo-seph Muro y Carratalá, al autor de la mellor poesia «Als germans que lluytaren á Cuba».
Una artística terra-cuyta, qu' oferi l' ex-diputat á Corts don Frederich Rahola, á la mellor «Col-lecció de rondalles breus y senzilles, escrites en prosa catalana, que condueixin á corregir los defectes propis de la infancia y sien apropó-sit pera esser contades á noys». En igualtat de circumstancies será preferida la que mellor responga al esperit de la nostra regió y tinga caràcter més gráfich.
Dos gerros daurats y jaspejats, donatiu dels senyors Comte de Casal y Marqués d' Aguilar (q. a. c. s.) al autor del mellor treball sobre aquest tema: «La tradició y 'l dret do-nan á Gerona lo domini ó propietat sobre ses muralles, com ho confirma davant la Historia son heroisme y lleyaltat en defendreles».
Un objecte artístich, regalo del Diputat á Corts D. Anton Comyn, al autor de la mellor poesia castellana quin lema sia: «Playas etc...» (de Camprodon).
Un objecte d' art, ofrena del diputat á Corts D. Joseph Herrero Sánchez, al mellor treball sobre «El Martirologi de la provincia de Gerona».
Un gerro, qu' oferi lo señor Comte de Perelada (a. C. s.) al autor de la mellor «Monografia d' una de les Esglesies del Bisbat de Gerona».
Un objecte artístich que 'l señor Marqués de Camps, di-putat á Corts, ofereix al mellor treball sobre: «Los caràcters generals de la Flora de la provincia de Gerona».
Una figura de bronzo, regalo de D. Pere Arias, ex-sena-dor, á la mellor «Monografia històrica sobre St. Miquel de Cruilles».
Un objecte d' art, ofrena del «Foment de la Industria, Comers y Propietat» de Gerona, al autor del mellor treball sobre 'l tema: «Mellores que podrien ferse en aquesta ciu-tat, medi de durles á la práctica y modo d' arbitrar recur-sos sens detriment de l' erari municipal».
Un chatelein de ferro, cisellat d' or, donatiu de l' Asso-ciació Literaria á la més inspirada poesia lirica.
Forman lo Jurat calificador los senyors Rvt. D. Joseph Torres y Beges, president; D. Joaquim Botet y Sisó, D. Joan Almeda y Roig, D. Pere Roca y Jordá, vocals; y don Rafel Roca y Auguet, secretari.
Los premis se repartiran lo die 1 de Novembre.
Les composicions deuen dirigirse al Secretari de la Asso-ciació, D. Enrich Grahit (Progrés, 20, Gerona), y serán ad-meses fins el die 8 del próxim Octubre.
Les condicions del Certámen son les de costum.

Guía del viatger en la Comarca

Amer. — Estació fèrrea. Ferrocarril de Gerona a Olot y carretera de Sta. Coloma a Olot y de Gerona a Anglés a 18 k^m. de Gerona.

Anglés. — 14 k^m. de Gerona. (Vegis lo dit referent a Amer).

Arbucias. — 36 k^m. de Gerona. Carretera de Hostalrich a Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 k^m. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal a Figueras.

Bagur. — 44 k^m. de Gerona. Carretera de Gerona a Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassá a Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 k^m. de Gerona. Carretera de Gerona a Olot. Aiguas sulfurosas.

La Catalana. — Ferrreteria, quincalleria y merceria. — Mercadal 7 y Plassa de la Constitució 1.

Besalú. — 41 k^m. Carreteras de Gerona a Olot y de Figueras a l'última població.

Bianes. — 32 k^m. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 34 k^m. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Palavella. — 16 k^m. Estació en lo ferrocarril de T. a B. y F. Carretera desde Llagostera. Aiguas termals. Establiment del Srs. Prats y fill. — Cotxes de abdos establiments a tots los trens.

Calonge. — 27 k^m. Carretera de Sant Feliu de Guixols a Palamós.

Camprodón. — 59 k^m. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de las Abadessas.

Cassá de la Selva. — 12 k^m. Estació en lo ferrocarril de Gerona a Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 k^m. (Id. anterior).

Castell d'Ampurias. — 41 k^m. Carretera de Figueras a Rosas.

Figueras. — 32 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Carretera de Barcelona a la Frontera y limit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiencia. — Juljat de 1.ª instancia. — Sucursal del Banch d' Espanya. — Institut de 2.ª ensenyansa. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F.; de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou.

Café Norat. — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C.^a en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E. Barangé y fills. — Fábrica de sabó a Gerona, Granollers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguer. — Fabrica de ciments y cals hidráulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plassa del Marqués de Camps.

P. Lluirella y C.^a — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de mangüitos pera incandescencia per gas. — Plassa del Oli, 16.

J. O. Carbó. — Camiseria y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Saliet y C.^a — «La Gerundense». — Fábrica de paper continuo.

Succesors de Pau Cassá. — Gran magatzem de paper pintat pel decor t de habitacions. Gran varietal de molluras. — Constitució 11.

Academia de Bellas Arts pera senyoretas. Directora D.ª Carme Riera, Plassa del Correu 9, botiga Casa del capella de las Germanetas dels pobres.

Camilo Fontbernat y Roire. — Cirugia. — Especialista en malattias dels peus. — Progrés, 23, perruqueria.

Hostalrich. — 30 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. y carretera fins a Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 k^m. Estació Tramvia Flassá a Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 k^m. Carretera de La Bisbal a Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 k^m. Limit en la carretera de Barcelona a Fransa. Banys de la Mercé. (Aiguas sulfurosas).

La Sella. — 16 k^m. Estació ferrocarril de Gerona a Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona a Olot.

Llagostera. — 24 k^m. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras a id. y a Caldas de Malavella.

Llansá. — 41 k^m. Estació ferrocarril de T. a B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 k^m. Carretera a la estació de Blanes, y carretera fins a Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 54 k^m. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 k^m. Carreteras a Gerona, Figueras, Sant Joan las Abadessas y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 k^m. Estació Tramvia Flassá a Palamós y carretera de Gerona a Palamós.

Palamós. — 44 k^m. Estació del Tramvia de Flassá, limit de las carreteras de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 k^m. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 k^m. Ferrocarril fins a Gerona, carreteras a Gerona y a Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 k^m. Carretera a la estació de Hostalrich y a Vich. Aiguas acidulo carbonicas.

Sant Pere Pescador. — 27 k^m. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 k^m. Carretera desde la estació de Sils (T. a B. y F.) y Carreteras a Gerona, Olot y Barcelona. Aiguas termals.

Torroella de Montgri. — 32 k^m. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estarlit.

Tossa. — 41 k^m. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreres. — 34 k^m. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 k^m. Camí de ferradura desde Sant Hilari, carreteras desde Vich y estació de Banyá. Hotel Cambrinus. Centre de excursions al Montseny.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companias de segurs sobre la vida reunidas

Carrer ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 1.000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts.

Capitals assegurats desde la fundació de las C.^{as} fins al 31 Dbre 1897. 203.-80.352'95

Pagat per sinistres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. 13.332.881'61 »

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas. — Xarcis Boadas

DENTÍTRIC ROCA

AL SALOL

El més higiènic y poderós antisèptic per evitar las caries y demés enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Kola del Dr. Roca. — Tonic neurastènic, regulader del cor, excitant del sistema muscular y aliment d' ahorro.

Vi Iodo Tànic del Dr. Roca.

Vi Iodo Tànic Fosfatat del Dr. Roca. — de millors resultats que l' oli de fetje de bacallá, y de gran utilitat per combatre l' escrofulisme, afeccions del pit y reumatisme.

Tots los vins son a basse de Jerez y Malaga legitims

De venda a casa l' autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ametller)

Cort-Real, 4. — Girona

LODGERONÉS

PERIÓDIC PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redaccio y Administració: Rambla de la Llibertat 31

PREUS DE SUSCRIPCIÓN

1'50 peseta trimestre

Estranger. 0'10 id.

1'50 peseta trimestre

Gorona. 1'25 id.

Un número sol 0'10 id.

id.

id.

CORREUS

Entradas

Madrid.	9'30 mati.
Barcelona.	9'30 m. y 5'45 t.
Fransa	7'30 m. y 3'20 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30 m.
Olot y sa línea.	5'30
S. Feliu de Guixols	6'21 m. y 2'11 tarde
Amer y sa línea.	6'30 m.
S. Aniol y sa línea.	7'00 m.
Estanyol y sa línea.	7'00 m.

Sortidas

Madrid.	2'30 tarde.
Barcelona.	6'30 m. y 2'30 tarde.
Fransa.	8'30 m. y 5 tarde.
Puigcerdá y Ripoll	11'00 m.
Olot.	11'00 m.
S. Feliu de Guixols	9'06 m. y 5'35 tarde
Amer.	10'00 m.
Sant Aniol.	10'00 m.
Estanyol.	10'00 m.